

DARBŲ AUKŠTYJE, ATLIEKANT DARBUS ANT STOGO, SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA

NUORODA: INMSLI2009LT
PATVIRTINIMO DATA: 28 geg. 2025
KONFIDENCIALUMAS: Roquette Restricted
KALBA: Lithuanian
VERSIJA: 1.0

PERŽIŪROS LENTELĖ

Versija	Data	Dokumento savininkas	Versijos istorija:
1.0	28 geg. 2025	Rimante SVIDENIENE	Nauja DSS instrukcija

PATVIRTINIMO LENTELĖ

Data	Vardas	Pareigų pavadinimas	Funkcija:
28 geg. 2025 5:37:03 CEST	Valdone JOKUBAITIENE	HSE specialist	Author
28 geg. 2025 7:14:51 CEST	Rimante SVIDENIENE	SITE HSE MANAGER	Reviewer
28 geg. 2025 9:10:15 CEST	Edvinas BERNOTAS	plant manager	Approver

 <CONFIDENTIALITY2>	<TITLE>	
<TYPE> : <REFERENCE> LEIDIMAS : <MAJOR>	KILMĖ : <Origin> SEKTORIUS: <Domain>	Patvirtinimo data:<APPROVED DATE>

PARENGĖ	<i>Valdonė Jokubaitienė</i>	<i>Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistė</i>
PATIKRINO	<i>Rimantė Svidenienė</i>	<i>DSS ir AA skyriaus vadovė</i>
PATVIRTINO	<i>Edvinas Bernotas</i>	<i>Generalinis direktorius</i>

TIKSLAS	TAIKYMO SRITIS
Šios instrukcijos tikslas – nustatyti saugaus darbo ant stogo, tvarką, siekiant apsaugoti darbuotojų sveikatą ir saugą nuo galimų rizikų, susijusių su kritimu iš aukščio. Apibrėžti pagrindinius rizikos veiksnius ir prevencines priemones, taikomas atliekant darbus ant įvairių pastatų stogų. Taip pat siekiama apibrėžti atsakomybes ir veiksmų tvarką, užtikrinant, kad visi darbuotojai žinotų savo vaidmenį ir saugos reikalavimus.	Ši instrukcija taikoma visiems įmonės darbuotojams, rangovams ir subrangovams, atliekantiems darbus ant stogo. Stogai, šiuo atveju - paviršiai, esantys aukštyje, suprantami kaip plokšti bei turintys nuolydį paviršiai, esantys neatsiejama statinio, stacionaraus technologinio įrenginio dalimi (dažniausiai – stogai ir aikštelės), ant kurių atliekant darbus kyla rizika darbuotojų saugai ir sveikatai dėl jų (darbuotojų) kritimo nuo paviršiaus į žemesnį lygį dėl aukščių skirtumo. Darbai ant stogo atliekami pagal Leidimus darbams ir papildomą priedą stogo darbams (LD-SD).

PAGRINDINIAI PRINCIPAI

Prieš kiekvieną darbą aukštyje privaloma atlikti išsamų rizikos vertinimą, identifikuojant pavojus ir parenkant tinkamas apsaugos priemones. Šią priemonę įgyvendina šiems darbams išduodamas Leidimas darbams ir papildomas jo priedas stogo darbams (LD-SD).

Pirmenybė teikiama saugesnėms darbo priemonėms (pvz., pastoliams, mobilioms platformoms) prieš mažiau saugias (pvz., kopėčias).

Kai įmanoma, privaloma naudoti kolektyvinės apsaugos priemones (pvz., turėklus, apsauginius tinklus).

Kai kolektyvinių priemonių nepakanka arba jų neįmanoma įrengti, privaloma naudoti tinkamas AAP (pvz., apraišus, šalmus, saugos lynus).

Darbus aukštyje gali atlikti tik apmokyti, instruktuoti ir, jei reikia, atestuoti darbuotojai, žinantys saugos reikalavimus ir gebantys saugiai dirbti.

Nuolatinis saugos reikalavimų laikymąsi viso darbo metu. Papildomą kontrolę vykdo LD-SD paskirtas prižiūrėtojas.

SUSIJĘS (-Ė) DOKUMENTAS (-AI)

- INMSLI2004LT DARBUOTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA ATLIEKANT DARBUS AUKŠTYJE
- INMSLI2005LT Darbų aukštyje, naudojant viso kūno apraišus, saugos ir sveikatos instrukcija
- INMSLI2006LT Darbų aukštyje, naudojant kopėčias, saugos ir sveikatos instrukcija
- INMSLI2007LT Darbų aukštyje, naudojant pastolius, saugos ir sveikatos instrukcija
- INMSLI2008LT Darbų aukštyje, naudojant mobalias darbines, platformas, saugos ir sveikatos instrukcija

 one doc	<CONFIDENTIALITY2>	<TITLE>
<TYPE> : <REFERENCE> LEIDIMAS : <MAJOR>	KILMĖ : <Origin> SEKTORIUS : <Domain>	Patvirtinimo data :<APPROVED DATE>

- INMSLI2010LT Darbų aukštyje, atliekant darbus ant transporto priemonių, saugos ir sveikatos instrukcija

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. Siekiant užtikrinti, kad darbai ant stogo būtų vykdomi saugiai, siekiant išvengti kritimų, slydimų, cheminių medžiagų poveikio ar kitų pavojų, taip apsaugant Bendrovės ir rangovų darbuotojus, Darbai ant stogo atliekami pagal Leidimus darbams ir papildomą priedą stogo darbams (LD-SD).
- 1.2. **Turi būti užtikrinama:**
 - 1.2.1. kad prieš pradedant darbus ant stogo būtų atliktas išsamus rizikos vertinimas, nustatyti visi galimi pavojai ir pritaikytos būtinos saugos priemonės.
 - 1.2.2. kad darbuotojai, atliekantys darbus ant stogo, būtų tinkamai informuoti apie galimus pavojus, taikomas saugos priemones bei veiksmus avarijos ar ekstremalios situacijos atveju.
 - 1.2.3. kad iki darbų ant stogo pradžios būtų įgyvendintos visos prevencinės priemonės, kurios mažina nelaimingų atsitikimų tikimybę.
 - 1.2.4. nuolatinė darbų ant stogo vykdymo kontrolė, įskaitant atsakingų asmenų atliekamų stebėjimus ir patikrinimus darbo metu.
- 1.3. Leidimų darbams priedas „Darbai ant stogo“ (toliau – LD-SD) yra nustatytos formos dokumentas, kuriame fiksuojama darbų atlikimo vieta, įvertinamos darbų vietos sąlygos ir nurodomi privalomi rizikos valdymo veiksmas.
- 1.4. Priedas „Darbai ant stogo“ yra sudėtinė Leidimų darbams sistemos dalis ir detalizuoja prevencines priemones, mažinančias riziką, susijusią su kritimu iš aukščio, meteorologinėmis sąlygomis, galimu cheminių medžiagų poveikiu ar kitomis rizikomis, užtikrinant, kad visi būtini saugos reikalavimai būtų identifikuoti ir įgyvendinti prieš pradedant darbus

2. SĄVOKOS

- **Darbas ant stogo** – bet kokia veikla, atliekama ant pastato stogo.
- **Leidimas darbams (LD)** – nustatytos formos dokumentas, leidžiantis atlikti darbus Bendrovės teritorijoje / padalinyje / technologiniame procese ar atskirame technologiniame įrenginyje. LD forma ir pildymo tvarka aprašyta Bendrovės Leidimų darbams procedūroje.
- **Leidimo darbas priedas atlikti darbus ant stogo (toliau – LD-SD)** - Bendrovėje nustatytos formos LD priedas (pildoma forma), kuriame nurodoma darbų atlikimo vieta ant stogo, priedo išdavimo data, galiojimo laikas, įvertinamos darbų vietos sąlygos ir nurodomi privalomi rizikos valdymo veiksmas, prevencinės priemonės apsaugai nuo kritimo iš aukščio ir kitų rizikos veiksnių poveikiui mažinti. LD-SD forma pateikta 1 priede.
- **Darbų stebėtojas** - Darbų vykdytojo nurodytas darbuotojas (suderinus su Leidimą išduodančiu asmeniu), nepriklausantis darbų atlikėjų grupei, kuri atlieka darbą aukštyje, atsakingas už darbo ant stogo ir neįprastos veiklos aukštyje stebėjimą.

 <CONFIDENTIALITY2>	<TITLE>	
<TYPE> : <REFERENCE> LEIDIMAS : <MAJOR>	KILMĖ : <Origin> SEKTORIUS: <Domain>	Patvirtinimo data:<APPROVED DATE>

- **Apsaugotas stogas** – stogas, kuris yra plokščias (0–10° nuolydžio), jame nekyla pavojus nukristi, nėra nė vieno didelės rizikos veiksnio, pasiekiamas laiptais ar apsaugotomis stacionariomis kopėčiomis. Ant apsaugoto stogo nebūtinai darbu ant stogo leidimas.
- **Perimetro apsauginiai turėklai** – apsauginiai turėklai, įrengiami aplink stogo perimetrą, siekiant apsaugoti nuo kritimo.
- **Neapsaugoti kraštai** - darbų vykdymo vietos kraštai ant stogo, kur nėra įrengtos apsaugos nuo kritimo.
- **Lūžtanti zona (trapi)** - zona, pagaminta iš lūžtančios medžiagos, pavyzdžiui, pluoštinės cemento plokštės, asbestcementis, banguotos bituminės plokštės, permatomos plokštės (PVC), kupolo formos stoglangiai, stoglangiai (kadangi techniniuose duomenyse paprastai neatsižvelgiama į senėjimo poveikį, kurį sukelia UV spinduliai), stikliniai stogai. Be to, pats stogo plotas priskiriamas prie lūžtančių zonų, jei nėra įrodymų apie pakankamą jo keliamąją galią.

3. PASIRENGIMAS SAUGIAM DARBUI

- 3.1. Prieš pradėdant darbus ant stogo, turi būti atliktas išsamus rizikos vertinimas, įvertinant galimus pavojus, tokius kaip kritimo rizika, trapūs paviršiai, keliamos įrangos svoris, oro sąlygos, elektros laidai ir kiti veiksniai.
- 3.2. Darbuotojai turi būti instruktuoti apie darbo ant stogo pavojus, prevencines priemones ir veiksmus avarijos atveju.
- 3.3. Turi būti užtikrinama, kad ant stogo esantys pavojingi elementai, tokie kaip angų dangos, švieslangiai, nesaugūs kraštai, būtų tinkamai apsaugoti.
- 3.4. Jei įmanoma, darbus rekomenduojama vykdyti naudojant stacionarias ar mobilias platformas su apsauginiais turėklais, mažinant tiesioginio darbo ant stogo poreikį.
- 3.5. **Leidimų sistema ir darbų kontrolė:**
 - 3.5.1. Visi darbai ant stogo turi būti atliekami tik gavus Leidimą darbams (LD) ir priedą darbams ant stogo (LD-SD), kuriame dokumentuojama darbų vieta, rizikos vertinimas ir būtinos saugos priemonės (LD-SD forma pateikta **10 skyriuje**);
 - 3.5.2. Darbų vykdymo metu turi būti paskirtas darbo stebėtojas, kuris stebi darbų eigą ir gali operatyviai reaguoti į neįprastas situacijas;
 - 3.5.3. Turi būti vykdoma nuolatinė darbų kontrolė, įskaitant paskirtų atsakingų asmenų atliekamą stebėjimą darbo metu.
- 3.6. **Darbo vietos ir asmeninių apsauginių priemonių paruošimo tvarka:**
 - 3.6.1. patikrinti ar yra ir tvarkingos asmeninės apsaugos priemonės;
 - 3.6.2. susipažinti su darbo užduotimi ir užduoties įvykdymui numatoma ypatumais. Išklausti tikslinį instruktavimą jei atliekama vienkartinė užduotis, nesusijusi su nuolatiniu darbu;
 - 3.6.3. apžiūrėti ir tinkamai paruošti darbo vietą, pašalinti nereikalingus, trukdančius saugiai atlikti darbą, daiktus. Įsitikinti ar pakankamas darbo vietoje apšvietimas. Įsitikinti, ar pavojingoje zonoje nėra pašalinių asmenų.
- 3.7. **Asmeninės apsaugos priemonės (AAP):**

 <CONFIDENTIALITY2>	<TITLE>	
<TYPE> : <REFERENCE> LEIDIMAS : <MAJOR>	KILMĖ : <Origin> SEKTORIUS: <Domain>	Patvirtinimo data:<APPROVED DATE>

3.7.1. Visi darbuotojai, dirbantys ant stogo, privalo dėvėti:

- Šalmą su patikimai užsegtu smakro dirželiu, apsaugantį nuo galimų smūgių ar krentančių daiktų.
- Viso kūno apraišus, jei nėra stacionarių apsauginių turėklų, kurie per saugos lyną turi būti pritvirtinti prie patikimos inkaravimo sistemos (su inerciniu gaudikliu).
- Tinkamą avalynę, kuri būtų neslidi ir apsaugotų nuo aštrių paviršių.

3.8. Specifiniai saugos reikalavimai atliekant darbus ant stogo:

3.8.1. draudžiama vykdyti darbus nepalankiomis oro sąlygomis, tokiomis kaip stiprus vėjas, lietus ar apledėjimas, nes tai didina kritimo ir slydimo riziką;

3.8.2. atliekant darbus ant stogo, patekimas turi būti vykdomas tik per tam numatytas prieigas, kurios užtikrina saugų įlipimą ir išlipimą, tokias kaip apsaugotos kopėčios arba laiptų sistemos su turėklais ir apsaugos varteliais, draudžiama naudoti improvizuotas ar nesaugias priemones.

4. KOLEKTYVINĖS SAUGOS PRIEMONĖS:

4.1. Šoninių apsauginių turėklų naudojimas:

4.1.1. dirbant ant stogo, arčiau nei 2 metrai nuo krašto, kuriame yra kritimo pavojus, privaloma naudoti kolektyvines apsaugos priemones (ne žemesnius kaip 1,1 m. aukščio apsauginius turėklus, barjerus ar pan.). Jei jų įrengti nėra galimybės, darbuotojai privalo naudoti tinkamai parinktas ir techniškai patikrintas AAP nuo kritimo.

4.1.2. apsauginiai aptvėrimai turi būti sumontuoti visuose pavojinguose stogo kraštuose, siekiant apsaugoti darbuotojus nuo kritimo rizikos. Tokie aptvėrimai turi būti stabilūs ir neturi pažeisti stogo dangos.

4.2. Apsauginių vartelių naudojimas:

4.2.1. patekimo ant stogo per išorėje įrengtas stacionarias kopėčias zonose turi būti įrengti savaime užsidarantys varteliai, kurie po įlipimo ar išlipimo automatiškai užsidaro, kad apsaugotų nuo atsitiktinio kritimo.

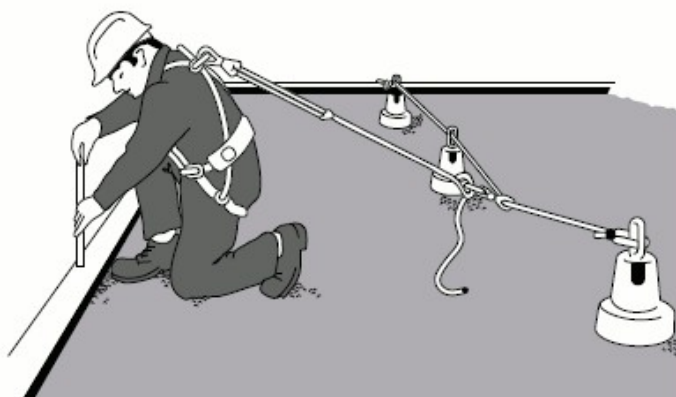
4.3. Ant stogo įrengtos angos, tokios kaip liukai ar ventiliacinės angos, turi būti aptvertos tvirtais apsauginiais turėklais (>1,1 m. aukščio), kad būtų išvengta įkritimo rizikos. Darbuotojai turi įsitikinti, kad šios apsaugos yra tinkamai sumontuotos ir patikrintos prieš atliekant darbus šalia tokių angų.

 <CONFIDENTIALITY2>	<TITLE>	
<TYPE> : <REFERENCE> LEIDIMAS : <MAJOR>	KILMĖ : <Origin> SEKTORIUS: <Domain>	Patvirtinimo data:<APPROVED DATE>

5. ASMENINIŲ KRITIMO STABDYMO SISTEMŲ NAUDOJIMAS

- 5.1. Kai neįmanoma įrengti šoninių apsauginių turėklų, darbuotojai privalo naudoti asmenines kritimo stabdymo sistemas, kurios tvirtinamos prie ankeravimo taškų ant stogo. Šios sistemos apsaugo nuo kritimo, leidžiant darbuotojui saugiai atlikti darbus netoli stogo krašto;
- 5.2. Ankeravimo taškai ir lynai turi būti patikrinti prieš naudojimą, siekiant užtikrinti jų tinkamą būklę ir patikimumą;
- 5.3. Asmeninės apsaugos nuo kritimo priemonės turi būti naudojamos pagal INMSLI2005LT Darbų aukštyje, naudojant viso kūno apraišus, saugos ir sveikatos instrukcijas nurodymus.

6. SPECIFINIAI SAUGOS REIKALAVIMAI DIRBANT ANT ĮVAIRAUS TIPO STOGŲ

6.1. Darbai ant plokščių stogų:

- 6.1.1. Jei stogo kraštai nėra apsaugoti turėklais, privaloma naudoti asmenines apsaugos nuo kritimo priemones, tokias kaip viso kūno apraišai ir saugos lynai;
- 6.1.2. AAP ir saugos lynai turi būti tvirtinami tik prie patikimų inkaravimo taškų ar stacionarių tvirtinimo sistemų (tokias sistemas prieš darbų pradžią turi įrengti specializuota išorinė įmonė) draudžiama tvirtinti AAP nuo kritimo prie tam nepritaikytų sistemų (pvz. turėklų ar pan.) ;

 <CONFIDENTIALITY2>	<TITLE>	
<TYPE> : <REFERENCE> LEIDIMAS : <MAJOR>	KILMĖ : <Origin> SEKTORIUS: <Domain>	Patvirtinimo data:<APPROVED DATE>

6.1.3. Turi būti užtikrinama, kad ant stogo nebūtų palaidų daiktų, kurie galėtų nukristi nuo krašto ir sukelti pavojų žmonėms apačioje, o esant daiktų kritimo rizikai nuo stogo – apatinėje dalyje reikalinga aptverti „STOP“ juosta.

6.2. Darbai ant šlaitinių stogų:

6.2.1. Ant šlaitinių stogų privaloma naudoti asmenines apsaugos nuo kritimo priemones;

6.2.2. Darbuotojai turi naudoti stogo kopėčias ar kitus saugius judėjimo sprendimus, kurie tvirtinami prie stogo konstrukcijos;

6.2.3. Jei stogo nuolydis didelis (>10 proc.), turi būti įrengiamos papildomos apsaugos priemonės, tokios kaip apsauginiai tinklai ar laikini turėklai, siekiant sumažinti kritimo riziką.

6.3. Darbai ant trapių stogo dangų:

6.3.1. Ant trapių stogo dangų (pvz., asbestcemenčio, stiklo pluošto, senų šiferio lakštų) vaikščioti draudžiama, išskyrus atvejus, kai įrengtos specialios apsaugos priemonės pagal parengtą projektą;

6.3.2. Jei būtina atlikti darbus ant trapių stogo paviršių, turi būti naudojamos specialios vaikščiojimo platformos arba takai, kurie tolygiai paskirsto svorį ir apsaugo dangą nuo įlūžimo;

6.3.3. Visais atvejais darbuotojai viso darbo proceso metu privalo būti prisijungę prie kritimo sulaikymo sistemos;

6.3.4. Dirbant su asbestu vadovautis „Darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcija dirbant su asbestu“ Nr. INENLI0018LT.

7. DARBAS ESANT NEPALANKIOMS ORO SĄLYGOMS

7.1. Draudžiama dirbti ant stogo esant stipriam vėjui, kuris gali kelti pavojų darbuotojų stabilumui ar valdomų įrankių saugumui.

7.2. Darbai negali būti atliekami esant liundrai, plikledžiui ar stipriam snygiui, kai stogo paviršius tampa slidus ir pavojingas.

7.3. Darbai turi būti vykdomi tik esant geram matomumui – esant rūkui, lietui ar tamsiu paros metu, darbų atlikimas turi būti ribojamas arba sustabdytas, išskyrus atvejus, kai užtikrinamas papildomas apšvietimas ir saugumas.

7.4. Į esamas ir numatomas meteorologines sąlygas turi būti atsižvelgiama išrašant LD-SD.

8. VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS

8.1. Pastebėjus, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas ar gedimas, nedelsiant nutraukti darbus, pasitraukti pačiam ir iš pavojingos zonos išvesti kitus šalimais dirbančius darbuotojus ir apie tai informuoti darbų vadovą.

8.2. Lūžus arba darbo metu neleistinai įtrūkus kuriai nors pastolių ar kopėčių konstrukcijos daliai, darbus reikia nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti tiesioginiam vadovui.

8.3. Kai darbai vykdomi nuo pastolių ar ant stogo, darbus būtina nutraukti:

8.3.1. kai juntamas ant metalinių pastolių konstrukcijų nežymus elektros srovės poveikis;

puslapis 6 / 8

 <CONFIDENTIALITY2>	<TITLE>	
<TYPE> : <REFERENCE> LEIDIMAS : <MAJOR>	KILMĖ : <Origin> SEKTORIUS: <Domain>	Patvirtinimo data:<APPROVED DATE>

- 8.3.2. perkūnijos ar audros metu, o žiemos metu esant apledėjimui ir stipriai sningant;
- 8.3.3. kai vėjo greitis viršija 6 balus (15 m/sek);
- 8.3.4. kai juntamas pastolių nestabilumas ir yra grėsmė jiems nuvirsti;
- 8.3.5. pastebėjus atsisukusius ar sulaužytus pastolių tvirtinimo prie sienos įtaisus.

9. VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

- 9.1. Baigus darbą ant pastolių reikia iš darbo vietos pašalinti šiukšles ir kitas atliekas, surinkti naudotus darbe įrankius ir nuleisti juos ant žemės.
- 9.2. Po darbo pabaigos stogo zona turi būti sutvarkyta.
- 9.3. Patikrinti pastolių aptvėrimą, kad ant jų nepatektų pašaliniai asmenys;
- 9.4. Apie darbo metu pastebėtus nesklandumus ar trūkumus pranešti darbų ir / ar tiesioginiam vadovui;
- 9.5. Asmenines apsaugos priemones nunešti į jų laikymo vietą.
- 9.6. Nusiplauti rankas ir veidą šiltu vandeniu su muilu arba esant galimybei išsimaudyti po dušu.

10. LEIDIMAS DARBAMS ANT STOGO (LD-SD)

[illegible]